

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT TEXNIKA UNIVERSITETI

**10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishirma tilshunoslik va
tarjimashunoslik ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga (PhD)
kirish imtihoni**

DASTURI

BUXORO – 2025

10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga (PhD) kiruvchilar uchun "Ixtisoslik fanlaridan" kirish imtixonini dasturi Buxoro davlat texnika universiteti kengashining 2025-yil 29.09 dagi 4 -sonli majlisi qarori bilan tasdiqlangan va asos sifatida qabul qilingan.

Tuzuvchilar:

M.M.Jo'raeva – O'zbek tili va xorijiy tillar kafedrası professori
N.Narzullayeva – O'zbek tili va xorijiy tillar kafedrası dotsenti

Taqrizzchilar:

Sh.B.Yusupova – O'zbek tili va xorijiy tillar kafedrası mudiri, professor
O.M.Fayzullayev – BuxDU professori, (DSc)

KIRISH

Qiyosiy-tarixiy, tipologik chog'ishtirma tilshunoslik ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kiruvchilar til va adabiyotni qiyoslash va ular o'rtasidagi o'xshashlik va farqlarni bilish borasida nazariy bilim oladilar. Bu fanlararo aloqa va til va adabiyot bo'yicha nazariy fanlarni o'rganishda eng muhim va yaxshi omil hisoblanadi. Qiyoslanayotgan tillardagi milliy o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lgan birliklarni topib, tipologik tahlil tilning kommunikativ birligini o'rganuvchi kommunikativ lingvistikaning vazifalarini hal etishda yordam beradi. Qiyosiy-tarixiy tipologik, chog'ishtirma ixtisosligi bo'yicha bilim beruvchi fan o'zining mustaqil fan ekanligini, umumfilologik ahamiyatini yo'qotmay, hamma lingvistik fanlarni bir butun qilib bog'laydi. Qiyosiy-tarixiy, tipologik, chog'ishtirma tilshunoslik yo'nalishida ilmiy tadqiqot olib borayotgan doktorant va mustaqil-izlanuvchilarning bilimini boyitishga xizmat qiladi, deb o'ylaymiz.

Lingvistik tarjimashunoslikning boshqa fanlar bilan aloqasi. Tarjima tushunchasining asosiy mazmuni. Tarjima nazariyasi fanining asosiy qismlari va o'rganiladigan mavzularning qisqacha tahlili. tarjimashunoslikning kursi og'zaki va yozma tarjimada kasbiy bilim ko'nikmalarni mustahkamlash va rivojlantirish asosiy maqsad qilib qo'yiladi. Lingvistik tarjimashunoslikning vazifasi jumlasiga zamonaviy lingvistik tadqiqotlar kontekstida tarjimashunoslikning o'zini bilan, kommunikatsiyaning alohida turi sifatida tarjima bilan bog'liq muammolarni tekshirish, tarjimashunoslikning asosiy kategoriyalarini, tarjimashunoslik muammolarini tadqiq etish materiali va uslublarini ko'rib chiqish kiradi.

G'arb va Sharq o'rtasidagi madaniy, adabiy aloqalar qadimdan mavjud. Bunday aloqalar tufayli adabiy hayotda bir xalqning adabiyoti ikkinchisini to'ldirib kelgan. Ushbu jarayonni o'rganish orqali adabiyot tarixi, nazariyasi bilan bog'liq muhim xulosalar chiqarishga, qiyosiy jihatdan tahlil qilishga yordam berishdan iborat.

Qiyosiy-tarixiy, tipologik chog'ishtirma tilshunoslik ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kiruvchilar tillarni qiyoslash va ular o'rtasidagi o'xshashlik

va farqlarni bilish uchun nazariy bilim oladilar. Fanlararo aloqa va til bo'yicha nazariy fanlarni o'rganishda eng muhim va yaxshi omil hisoblanadi. Qiyoslanayotgan tillardagi milliy o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lgan birliklarni topib, tipologik tahlil tilning kommunikativ birligini o'rganuvchi kommunikativ lingvistikaning vazifalarini hal etishda yordam beradi.

Qiyosiy-tarixiy tipologik, chog'ishtirma ixtisosligi bo'yicha bilim beruvchi fan o'zining mustaqil fan ekanligini, umumfilologik ahamiyatini yo'qotmay, hamma lingvistik fanlarni bir butun qilib bog'laydi. Qiyosiy-tarixiy, tipologik, chog'ishtirma tilshunoslik yo'nalishida ilmiy tadqiqot olib borayotgan doktorant va mustaqil izlanuvchilarning bilimini boyitishga xizmat qiladi, deb o'ylaymiz.

Lingvistik tarjimashunoslikning boshqa fanlar bilan aloqasi. Tarjima tushunchasining asosiy mazmuni. Tarjima nazariyasi fanining asosiy qismlari va o'rganiladigan mavzularning qisqacha tahlili. tarjimashunoslikning kursi og'zaki va yozma tarjimada kasbiy bilim ko'nikmalarni mustahkamlash va rivojlantirish asosiy maqsad qilib qo'yiladi. Lingvistik tarjimashunoslikning vazifasi jumlasiga zamonaviy lingvistik tadqiqotlar kontekstida tarjimashunoslikning o'zini bilan, kommunitasiyaning alohida turi sifatida tarjima bilan bog'liq muammolarni tekshirish, tarjimashunoslikning asosiy kategoriyalarini, tarjimashunoslik muammolarini tadqiq etish materiali va uslublarini ko'rib chiqish kiradi.

2. Imtihonning tuzilishi:

1. Qiyosiy adabiyotshunoslik ixtisosligi bo'yicha savollar.
2. Qiyosiy-tarixiy, tipologik va chog'ishtirma tilshunoslik ixtisosligi bo'yicha savollar.
3. Lingvistik tarjimashunoslik ixtisosligi bo'yicha savollar.
4. Ilmiy tadqiqot ishi bo'yicha subbat

3. Kirish imtihonining asosiy talablari

Tayanch doktoranturaga kirish imtihonida quyidagi mavzular bo'yicha o'z fikr-mulohazalarini bayon qila olishi talab etiladi.

Qiyosiy-tarixiy, tipologik va chog'ishtirma tilshunoslik hamda lingvistik tarjimashunoslikka oid materiallar tipologiya, psixolingvistika, kognitiv

lingvistika, lingvokulturologiya, tillarni qiyosiy tarixiy o'rganish, xalqlarning madaniyati, tarixi, urf-odatlari bilan shug'ullanuvchi mamlakatshunoslik fanlari bilan bog'liqdir.

Tadqiqotchi nazariy grammatika, nazariy fonetika, leksikologiya, stilistika kabi fanlardan ham yetarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi zarurdir. Tayanch doktoranturaga kirish imtihonida quyidagi mavzular bo'yicha o'z fikr-mulohazalarini bayon qila olishi talab etiladi.

Qiyosiy-tarixiy, tipologik va chog'ishtirma tilshunoslik hamda lingvistik tarjimashunoslikka materiallar tipologiya, psixolingvistika, kognitiv lingvistika, lingvokulturologiya, tillarni qiyosiy tarixiy o'rganish, xalqlarning madaniyati, tarixi, urf-odatlari bilan shug'ullanuvchi mamlakatshunoslik fanlari bilan bog'liqdir.

Tadqiqotchi nazariy grammatika, nazariy fonetika, leksikologiya, stilistika kabi fanlardan ham yetarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi zarurdir.

3.1 Qiyosiy adabiyotshunoslik

Sinkretizmning tarixiy tadrij bosqichlari: din, mif, adabiyot sinkretizmi. Sharq va G'arb badiiy tafakkurida sentimentalizm, romantizm, naturalizm, realizm. Tilda mikro va makrokategoriyalar va ularni qiyoslash. Epos va epik janrlar masalasi. Din, mif va eposlardagi mushtarak jihatlarining qiyosiy tahlili. "Odiseya" va "Alpomish" eposlari bosh qahramonlarning qiyosiy tahlili. "Alpomish" va "Go'ro'g'li" dostonlarining qiyosiy tahlili. Qadimgi davr she'riyatining nazariy talqinlari. Gilgameshning Enkidu bilan do'stligi, mangu hayotga erishish siruasrorlarini izlash yo'lidagi sarguzashtlari. Sharq va G'arb klassitsizmining umumiy va farqli jihatlari. Sharq uyg'onish madaniyatining G'arbgacha ta'siri. "Xamsa" obrazlar tizimida "oshiq", "ma'shuqa", "raqib" uchligi qiyosiy talqini. Sharq Uyg'onish adabiyotida doston va xamsachilik an'analari tipologiyasi. Sharq va G'arb o'rta asrlar adabiyotlarining qiyosiy talqini. Sharq va G'arb adabiyotida ishq talqini. O'rta asr Yevropa adabiyotida epos va drama. Yevropa modernizmi va XX asr yangi o'zbek adabiyoti. XIX-XX asrlar Yevropa

romanchiligi va sharq zamonaviy nasri. Turkistonda jadidchilik harakatining yuzaga kelishi. Renessans tushunchasi va uning mohiyati.

Foydalangan adabiyotlar.

1. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 485 b.
2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. O'zbekiston Respublikasining Qonuni, № O'RQ-837. 2023-yil 1-may. - 49 b.
3. Jo'raqulov U., K.Hamroev. Qiyosiy adabiyotshunoslik. (O'quv qo'llanma). – T.: "Lesson press" nashriyoti, 2021. – 180 b.
4. Sulaymonova F. Sharq va g'arb. (Qadimiy davr va o'rta asrlar madaniy aloqalari). – T., O'zbekiston. 1997. – 416 b.
5. Saidov A. Qiyosiy adabiyotshunoslikka kirish. - Toshkent: Fafur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 2020. - 772 b.
6. Qosimov A., Hamroqulov A., S.Xo'jaev. Qiyosiy adabiyotshunoslikka kirish. Mazkur qo'llanma OT-A1-46 raqamli grant asosida tayyorlandi. 2018 yil. 120 b.
7. V.M.Jirmunskiy. Sravnitelnoe literaturovedenie vostok i zapad. «Nauka» 1979. 497 str.
8. Rauf Parfi. So'nggi vido. –Toshkent: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti, 2006.
9. Firdavsiy A. Shohnoma. – T.: Adabiyot va san'at nashriyoti, 1984.

3.2. Qiyosiy-tarixiy, tirololik chog'ishtirma tilshunoslik

Qiyosiy tipologiyaning predmeti va maqsadi. Tillar tipologiyasi tillar tuzilishining umumiy qonunlarini o'rgunuvchi tilshunoslikning alohida bo'limi. Lingvistik tipologiyaning rivojlanishi. Lingvistik tipologiya rivojlanishining asosiy faktorlari. Lingvistik tipologiya rivojlanishining asosiy faktorlari. Lingvistik tipologiya va uning predmeti. Tillar tipologiyasi bo'limlari: tipologiya, genetik tipologiya, areal tipologiya (areal tilshunoslik). Xorijiy va ona tilning

qiyosiy tipologiyasi fanning tarjima va chet tilini o'qitish metodikasi fanlar bilan aloqasi. Bu fanning kelib chiqishi va rivoji. Strukturaviy tipologiya. Til birliklarining semantik, strukturaviy rivojlanishi. Qiyosiy-tarixiy tilshunoslik namoyandalari va ularning bu fanga qo'shgan hissalar.

Tilda mikro va makrokategoriyalar va ularni qiyoslash. Makrokategoriyalar: grammatik kategoriyalar, semantik maydon, leksik-semantik guruh, sintaktik kategoriya, so'z yasash maydoni, so'z turkumi, sintaktik maydon va boshqalar. Makrokategoriyalar: tushuncha kategoriyasi (I.I.Meshchananinov), funksional semantik maydon, (A.V.Bondarko), grammatik-leksik maydon, (E.V.Guliga, E.I.Shendels), tipologik kategoriya (J.Bor'nov). Tipologik va milliy kategoriyalar. Funksional-semantik, grammatik-leksik va tipologik kategoriya nazariyalarining bir-biriga yaqinligi va ular tildagi aynan bir xil hodisaga turlicha yondashishining natijasi ekanligi. Lingvistik tipologiyadagi asosiy parametrlar klassifikatsiyasi.

Lingvistik tipologiyaning asosiy rivojlanish omillari. Lingvistik tipologiyaning til yaruslariga qo'ra bo'limlari. Chog'ishtirma tilshunoslik va tipologiya. Qiyosiy-tarixiy tilshunoslik va tipologiya.

Ko'plik tipologik kategoriyasi. Lingvistik universalialar. Turkiy tillar tipologiyasi, mayl tipologik kategoriyalar. Semantik tipologiya. Tillarning tovush tuzilishidagi tipologik farqlari. So'z tartibi tipologiyasi: qat'iy va erkin so'z tartibi. Mahmud Qoshg'ariyning "Devoni lug'otit turk" asarida tipologik qarashlar. Qiyosiy tipologiya va lug'at turlari. So'z boyligini boyishining tahlili. Alisher Navoiyning "Muhokama-tul-lug'atayn" asaridagi tipologik qarashlar. Tipologiyada allomorfizm tushunchasi. Qiyosiy tipologiya, chog'ishtirma tilshunoslik va semasiologiya. Por-royal grammatikasi. Qiyosiy tipologiya va leksik-stilistik usullar. Lingvokulturologiya va dunyoni qurish nazariyalari. Chog'ishtirma tilshunoslik predmeti. Qardosh va qardosh bo'lmagan tillarni qiyoslash. Kontrastiv lingvistika. Chog'ishtirma tilshunoslik metodlari. Kognitiv lingvistika. Chog'ishtirma tilshunoslik metodlari. Kognitiv lingvistika va chog'ishtirma tilshunoslik.

Foydalangan adabiyotlar.

1. Arakin V.D. Sravnitel'naya tipologiya angliyskogo va russkogo yazykov. - M.: "Prosveshchenie", 1989
2. Abduazizov A.A. davlati ingliz tili nazariy fonetikasi (ingliz tilida). T., 2007.
3. Azizov O. va boshqalar. O'zbek va rus tillarining grammatikasi. - T., 2005.
4. Buranov Dj. B. Sravnitel'naya tipologiya angliyskogo i tyurxix yazykov. - M.: Vishaya shkola, 1983.
5. Bo'ronov J.B. Ingliz va o'zbek tillari qiyosiy grammatikasi. T., 1973 yil.
6. G'ulomov A., Asqarova M. Hozirgi o'zbek adabiy tili. T., 1961.
7. O'zbek tili grammatikasi. II. T., 1976.

3.3. LINGVISTIK TARJIMASHUNOSLIK.

Tarjima tarixi: Yevropa va Markaziy Osiyoda tarjimashunoslikning rivojlanishishi. Yevropa va o'zbek tarjimonlarining faoliyati. Antik davr tarjimonlari. Yevropa va Markaziy Osiyoda tarjima maktablari. Bog'dod tarjima maktabi. Tolibo tarjima maktabi. Xorazim tarjima maktabi.

Tarjima va madaniyat: Tarjimaning madaniyatiga aloqadorligi, madiniy so'zlar va ularning tarjima qilish yo'llari, tarjimaga xalq madaniyatining ta'siri, tarjimada madaniyat kategoriyalari, ekologiya, moddiy, ijtimoiy madaniyat. Xalqlar urf-odatlari, tushuncha, fikr va mulohazalari, diniy, siyosiy va ijtimoiy tuzumi, kishilarning obod va xulqlari, yashash tarzining tarjimada aks etish.

Tarjimaning leksik muammolari. So'z va uning ma'nosi. So'z muqobillari. So'z muqobillarining turlari. To'liq muqobillar, etarlicha bo'lmagan muqobillar va muqobil bo'lmaslik. Leksik transformatsiya.

So'z ma'nolarining turlari. Tarjimada so'z ma'nolari o'rtasida aloqalar. Lug'aviy va kontekstual ma'nolarning tarjimada berish yo'llari.

Tarjimaning grammatik muammolari. Tillar o'rtasidagi grammatik aloqalar. Grammatik muqobillik. Grammatik muqobillikning turlari. To'liq muqobillik, yetarlicha bo'lmagan muqobillik va muqobillikning yo'q bo'lishi. Morfologik va

sintaktik muqobilliklar. Grammatik transformatsiya. Grammatik transformatsiya turlari. Tarjimada tushib qolish va qo'shish hodisalari.

Tarjimaning frazeologik muammolari. Tarjima va frazeologiya o'rtasidagi aloqalar. Frazeologik birliklar va ularning turlari. Frazeologik birliklardagi muqobillik turlari. To'liq muqobillik, yetarli bo'lmagan muqobillik va muqobillikning yo'q bo'lish hodisalari. Frazeologik birliklarning tarjima qilish yo'llari va usullari.

Tarjimaning stilistik muammolari. Metofara va o'xshatish, metonimiya xodisalari. Stilistik tropnlarni tarjima qilish usullari. Stilistik ma'no, grammatik ma'no, tarjimada stilistik funksiyalarning ta'siri haqida.

Leksik muqobillik. Leksik muqobillik haqidagi tilshunoslar fikrlari. Muqobillik turlari. Muqobillik yarusi va adekvat tarjima haqida tushuncha. Leksik transformatsiya va uning turlari. Leksik substitutsiya, ko'shish, tushirib qoldirish, kompensatsiya. Antonimik tarjima.

Tarjimaning turlari. Ko'rib tarjima qilish. Ko'rib tarjima qilish metodikasi, qoidalari. Tarjima qilish usullari.

Ketma-ket tarjima. Metodlari, qonun qoidalari, tarjima qilish usullari, semantik asos. Mekroreyyu. Simvol, belgilar, ularning turlari. Yozib olish. Yozib olish turlari. Qisqartmalar.

Sinxron tarjima. Sinxron tarjimaning maqsadi, vazifalari va uning boshqa tarjima turlaridan farqi. Sinxron tarjima anjumanlardagi tarjima ekanligi. Sinxronist tarjimonni nutqini o'stirish. Sinxron tarjimada leksik birliklarni ishlatish yo'llari. Sintaktik bog'lanishni berilishi. Kategoriyali semantik komponentlar. Sinxron tarjima og'zaki tarjimaning eng yuqori ko'rinishi ekanligi. Matnning asosiy mazmunini ifoda etuvchi so'zlar va iboralarni topish yo'llari. Tarjima jarayonida xotirani rivojlantirish. So'zlar birikishida taxminiy mazmuni aniqlash. Gapning semantik mazmunini ko'rinishini idrok etish. Sinxron tarjima jarayonida matndagi mavzu va rejani aniqlash. Sinxron tarjimadagi kommunikativ vaziyat va holat. Sinxron tarjimoni anjumanga tayyorlash. Anjuman mavzusi va muammolari bilan tanishish usuliyatini qo'llash.

10.00.06 — Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik ixtisosligi bo'yicha imtihon va suhbat savollari:

1. Tillarning geneologik tasnifi, tasniflash muammolari va tamoyillari
2. Qiyosiy-tarixiy tilshunoslikning paydo bo'lishi
3. Tarjimaning lingvistik (leksik-semantik, frazeologik, grammatik va stilistik aspektlari)
4. O'rganilayotgan xorijiy tilning morfologik sath bo'yicha tipologik xususiyatlari
5. Chog'ishtirma tilshunoslikning qiyosiy-tarixiy tilshunoslik, tipologik tilshunoslik bilan o'zaro munosabati
6. Kontrastiv lingvistikaning maqsad va vazifalari
7. Sintaktik sath birliklari tipologiyasi
8. Antroponim va toponimlarning tarjimada berilish xususiyatlari
9. Semantika va fonetikaning etimologiya bilan aloqasi
10. Tarjimada ekvivalentlik muammolari
11. Tarjimaning pragmatik aspektlari
12. Tilshunoslikda qo'llaniladigan eng asosiy metodlar
13. Zamon va mayl kategoriyalari tipologiyasi
14. Fonologik va leksik tipologiya
15. Tarjimada grammatik ekvivalentlik va grammatik transformatsiya
16. Frazeologik birliklar va ularning tarjimada qo'llanish muammolari
17. Morfologik va sintaktik tipologiya
18. Chog'ishtirma tilshunoslik bilan kontrastiv lingvistikaning o'zaro munosabati
19. Tarjima transformatsiyasining turlari
20. Kontrastiv tilshunoslikning maqsad va vazifalari, uning struktur tilshunoslikdan farqi
21. Tarjimada sinonim va antonimlarning qo'llanishi
22. Til tarixini o'rganishda o'zlashma so'zlarning ahamiyati
23. Semantik derivatsiya va konversiya
24. Til universalialarining tavsifi va tasnifi
25. Tillarning morfologik tasnifi tamoyillari

26. Semantik derivatsiya va konversiya
27. Lingvistik tarjima nazariyasining predmeti, metodlari va vazifalari
28. Lingvistik va ensiklopedik lug'atlar. Ularning vazifasi va ahamiyati
29. Leksikografiya tilshunoslikning bo'limi sifatida. Lug'at turlari
30. Tarjimaning umumleksikologik muammolari
31. Tillar orasidagi o'xshashlik tiplari
32. Leksikologiya va uning bo'limlari
33. Ko'p ma'noli so'zlar tarjimasi muammolari
34. Izomorfizm va allomorfizm tushunchalari
35. Tarjimada neologizmlar va okkazonalizmlar
36. Tarjimada leksik-semantik ekvivalentlik va leksik-semantik transformatsiya
37. Universalialarning tillar tipologiyasidagi ahamiyati
38. Tipologiyaning asosiy yo'nalishlari: struktur tipologiya, areal tipologiya va genetik tipologiya
39. Tillarning geneologik tasnifi, tasniflash muammolari va tamoyillari
40. O'rganilayotgan xorijiy til, rus va o'zbek tillarida grammatik kategoriyalar tipologiyasi
41. Tillarning tipologik tadqiqida gender lingvistikasi
42. Realizatsiya tasnifi va uning tarjimadaberilish usullari
43. Mladogrammatiklar asarlarida qiyosiy-tarixiy tilshunoslik masalalari
44. Stilistik vositalar. Troplar va stilistik figuralar
45. Qardosh va qardosh bo'lmagan tillarni chog'ishtirib o'rganish muammolari-
46. XIX asr o'rtalarida qiyosiy-tarixiy tilshunoslik
47. O'rganilayotgan xorijiy til hamda o'zbek va rus tillarida ot va fe'ling tipologik xususiyatlari
48. Chog'ishtirma tilshunoslik maqsadi, vazifalari va predmeti
49. Tilshunoslikning zamonaviy yo'nalishlari va ularning ahamiyati
50. Asl matn tilida va tarjimada so'zlarning mutanosibligi
51. Tillarning tipologik tadqiqida kognitiv tilshunoslik va lingvokulturologiya metodlarining qo'llanilishi

70. Adabiyot, modernizm va postmodernizm. Postmodernizm konsepsiyasining shakllanishi.
 71. Adabiy tur va janrlar.
 72. Sharq va G'arb adabiyotining bir-biriga ta'siri.
 73. Adabiyotlararo muloqotda tarjimaning ahamiyati.
 74. Qiyosiy adabiyotshunoslikda tekst, kontekst va intertekst masalalari.
 75. Ingliz va o'zbek she'riyatining qiyosiy tahlili.
- Foydalangan adabiyotlar:**
1. Barxudarov L.S. Til va tarjima. - L. 1975 yil.
 2. Solomov G. Tarjima nazariyasiga kirish. T. 1978.
 3. Barik H.C. "Sinxron tarjima o'rganish". Shimoliy Korolina universiteti, 1969 yil.
 4. Gerver D. "Sinxron tarjima va inson ma'lumotlari". - Oksford, 1971 yil.
 5. Zambert Silvia "Ottovo universitetida simultane tarjima uchun qobiliyat testi". Ottova, 1991 yil.
 6. Mo'minov O. "Sinxron tarjima bo'yicha qo'llanma". Toshkent-2005 yil.
 7. Chernov G.V. Osnova sinxronnogo perevoda. M., "Vysshaya shkola", 1987. 8.
 - Chernov G.V. Sinxronnyy perevod: rechevaya kompressiya lingvisticheskaya muammo. M., 1989 yil.
 9. Chernov G.V. Esche raz o sxema organizatsiya sinxronnogo perevoda: "Tetrad perevodchika". M., 1977 - №14.
 10. Shiryayev A.F. "Sinxronist sinxronnogo perevoda". M., 1971 yil.
 11. Shveyser A.D. K voprosu o naibolee ratsionalnoy sxema sinxronnogo perevoda: "Tetrad perevodchika" M., 1967 yil.
 12. Nyumark Piter. Tarjima bo'yicha darslik. Singapur, 1993 yil.
 13. Nyumark Piter. Tarjimaga yondashuvlar. G.B. 1993 yil.
 14. Mo'minov O., Sunnatov O. "Tarjima tarixi". - T., 2004 yil.
 15. "Jahon kitobi" Ensiklopediya Z. London, 1993 yil.
 16. Komissarov V.N. Obschaya nazariya perevoda, M., 1999.

52. Areal tilshunoslik va lingvistik geografiya
53. Morfemik derivatsiya va leksikalizatsiya
54. O'rganilayotgan tillarda turg'un va erkin so'z birlikmalarining lisoniy xususiyatlari
55. Kontekst tushunchasi va tarjima muammolari
56. Tarjimada sintaktik konstruksiyalarning qo'llanishi
57. Qiyosiy adabiyotshunoslik fanining rivojlanish jarayonlari. Chet el adabiyotshunosligi va qiyosiy adabiyotshunoslik fanining evolyusion bosqichlari.
58. Qiyosiy adabiyotni o'rganishning asosiy konsepsiyalari.
59. Qiyosiy adabiyotshunoslik fani tarixi va nazariy asoslari. Qiyosiy-tarixiy uslub tushunchasining paydo bo'lishi va rivojlanish tarixi.
60. Qiyosiy-tarixiy jarayonlarning uyg'unligi. V.M. Jirmunskiy, N. I. Konrad, I.G. Neupokoeva, D. Dyurishin. va A.N. Veselovskiyning fan taraqqiyotiga qo'shgan hissasi.
61. O'rta asr va Uyg'onish davri G'arb va Sharq adabiyotining qiyosiy tahlili, taraqqiyot yo'nalishlari.
62. Og'zaki xalq ijodining adabiyotshunoslik rivojidagi o'rni. Og'zaki xalq ijodi janrlari.
63. Uyg'onish davri adabiyotining ahamiyati. Uyg'onish davri adabiyoti namoyandalari hayoti va ijodi.
64. Gegel va Chernyshevskiyning adabiyotshunoslik taraqqiyotiga qo'shgan hissasi va g'oyalari ahamiyati.
65. Germaniya adabiyotshunosligida (Yakob va Vilgelm Grimm) pozitivizm taraqqiyoti.
66. Formalizm va strukturalizm rivoji.
67. Milliy, mintaqaviy va jahon adabiyoti tushunchalari.
68. Adabiy oqimlar va yo'nalishlar. Adabiyot taraqqiyotining ilk bosqichlarida adabiy oqimlar.
69. Sentimentalizm va romantizm adabiy yo'nalishlari xususiyatlari. Realizmining adabiy yo'nalishlari.

17. Komissarov V.N. Sovremennoe perevođenje. - M., 2004. 17. yil
18. G'afurov I., Mo'minov O., Qambarov N., Tarjima nazariyasi. - Toshkent., 2013 yil